

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
-----------------------------	----------

Capitolul 1

Economia mondială la începutul secolului XXI	7
---	----------

1.1. Conceptul de economie mondială. Economia mondială ca realitate dinamică.....	7
1.1.1. Reflectarea fenomenelor specifice economiei mondiale în gândirea economică	13
1.2. Originile, evoluția și etapele devenirii economiei mondiale	20
1.2.1. Etape în formarea unei economii la scară globală.....	22
1.3. Caracteristici ale economiei mondiale contemporane	24
1.4. Regionalizarea și globalizarea	27
1.5. Societatea informațională: de la o lume materială către o lume virtuală	29
1.5.1. Societatea informațională și Internetul - Scurtă istorie	35

Capitolul 2

Economia mondială ca sistem dinamic	40
--	-----------

2.1. Componentele sistemului economiei mondiale	40
2.1.1. Clasificarea economiilor lumii	41
2.2. Creșterea și dezvoltarea economică – forțe motrice ale schimbărilor din economia mondială.....	47
2.3. Raporturile de forțe pe plan mondial și factorii determinanți ai puterii	56
2.4. Ordinea economică mondială. Mutații în raporturile de putere pe plan mondial în perspectiva primei jumătăți a secolului XXI	59

Capitolul 3

Economia țărilor dezvoltate	66
--	-----------

3.1. Locul țărilor dezvoltate în economia mondială	66
3.2. Caracteristici comune țărilor dezvoltate	68
3.3. Modele de evoluție istorică și dezvoltare.....	72
3.3.1. SUA ca principală putere economică a lumii contemporane	73
3.3.2. JAPONIA: miracol economic sau arta de a munci.....	77
3.3.3. OLANDA sau liderul capitalismului timpuriu	78
3.3.4. Modelul renan, economia socială de piață sau capitalismul cu față umană.....	79
3.3.5. SUECIA sau modelul celei de a treia căi	80
3.4. Forme de asociere și cooperare specifice țărilor dezvoltate	81

Capitolul 4

Societățile transnaționale	83
4.1. Locul societăților transnaționale în economia mondială	83
4.2. Elemente caracteristice ale societăților transnaționale	84
4.3. Forme de manifestare a societăților transnaționale în economia mondială.....	85
4.4. Managementul strategic al societăților transnaționale.....	86
4.5. Mobilitatea internațională a activităților economice: delocalizarea și relocalizarea producției.....	92
4.6. Relația societăți transnaționale - globalizare	93

Capitolul 5

Economia țărilor în dezvoltare	96
5.1. Abordări internaționale privind conceptul de țară în dezvoltare	96
5.2. Caracteristici comune țărilor în dezvoltare	99
5.3. Abordări teoretice privind cauzele subdezvoltării	100
5.4. Principalele țări în dezvoltare	102
5.5. Perspective ale țărilor în dezvoltare la începutul secolului XXI.....	110
5.5.1. Dificultăți actuale în depășirea subdezvoltării	111
5.5.2. Inițiativa Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.....	112

Capitolul 6

Structuri de integrarea economică interstatală ca actori globali	113
6.1. Principalele tipuri de integrare economică interstatală	113
6.2. Uniunea Europeană.....	115
6.2.1. Formarea Uniunii Europene în contextul proceselor de cooperare și integrare economică interstatală postbelice.....	115
6.2.2. Premize ale succesului integrării economice interstatale vest-europene	119
6.2.3. Evoluția extinderii Uniunii Europene prin aderarea de noi membri : 1957 - 2007.....	121
6.2.4. Politici comune ale Uniunii Europene și implicațiile lor asupra economiei mondiale.....	122
6.2.4.1. Politica Agricolă Comună	122
6.2.4.2. Politica Comercială Comună.....	125
6.2.4.3. Politica în domeniul concurenței	126
6.2.4.4. Uniunea economică și monetară.....	129
6.2.5. Perspective privind adâncirea integrării în cadrul Uniunii Europene	133
6.2.5.1. Încercarea de a adopta un Tratat Constituțional European.....	134
6.2.5.2. Tratatul de la Lisabona	135

6.2.5.3. Implicațiile crizei economice declanșate în 2008 asupra Uniunii Europene	136
6.2.6. Uniunea Europeană la începutul secolului XXI	136
6.3. Acordul de Comerț Liber Nord-American – NAFTA	138
6.4. Alte organizații de integrare economică interstatală.....	140
6.4.1. Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS)	140
6.4.2. Comunitatea Andeană	141
6.4.3. Piața Comună a Sudului (Southern Common Market – MERCOSUR)	141
6.4.4. Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (Association of South-East Asian Nations – ASEAN).....	142
6.4.5. Inițiativa de Cooperare Economică Asia – Pacific (Asia – Pacific Economic Cooperation – APEC).....	143
6.4.6. Organizații de comerț liber din Africa.....	144

Capitolul 7

Sistemul monetar internațional și balanța de plăți.....	145
7.1. Relațiile monetare internaționale	145
7.2. Evoluția sistemului monetar internațional	145
7.2.1. Etalonul aur (Gold standard)	146
7.2.2. Etalonul aur – devize (aur – dolar) – Dollar-Based Gold Standard. Sistemul Bretton Woods	147
7.2.3. Sistemul monetar internațional după 1971	149
7.3. Instituțiile specifice sistemului monetar internațional de la Bretton Woods	149
7.3.1. Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială).....	150
7.3.2. Fondul Monetar Internațional.....	153
7.4. Balanța de plăți: caracteristicile și conturile acesteia	157
7.4.1. Echilibrarea balanței de plăți	159

Capitolul 8

Fluxurile comerciale și financiare internaționale	161
8.1. Fluxurile comerciale internaționale	161
8.1.1. Comerțul internațional și economia mondială.....	161
8.1.2. Trăsăturile comerțului internațional	161
8.1.3. Caracteristici ale prețurilor internaționale	164
8.1.4. Balanța comercială și participarea la schimburile comerciale internaționale.....	165
8.1.5. Bariere în calea comerțului internațional	166
8.1.6. Metode de promovare a comerțului internațional	169
8.1.7. Instituții multilaterale în domeniul comerțului internațional.....	170

8.2. Fluxurile internaționale de capital	173
8.2.1. Particularități ale fluxurilor internaționale de capital	174
8.2.2. Derularea operațiunilor specifice fluxurilor internaționale de capital	178
8.2.3. Globalizarea piețelor de capital și tranzacțiile on-line	178

Capitolul 9

Fluxurile mondiale de investiții străine directe.....	180
9.1. Sfera de cuprindere a investițiilor internaționale	180
9.2. Importanța investițiilor străine directe ca formă de manifestare a investițiilor internaționale în cazul României.....	183
9.2.1. Forme de manifestare și indicatori de măsurare ai investițiilor străine directe	184
9.3. Globalizarea și investițiile străine directe	185
9.3.1. Importanța investițiilor străine directe în contextul economiei mondiale.....	186
9.4. Tendințe în evoluția investițiilor străine directe la nivel mondial	189
9.4.1. Evoluții la nivel mondial ale investițiilor străine directe în perioada 2004 - 2011: perioade de avânt și de declin	189
9.4.2. Evoluții pe termen lung ale fluxurilor mondiale de investiții străine directe de intrare, pe grupuri de țări	193
9.4.3. Evoluții pe termen lung ale fluxurilor mondiale de investiții străine directe de ieșire, pe grupuri de țări	195
9.4.4. Perspective ale fluxurilor mondiale de investiții străine directe în perioada 2011 - 2012	196
9.4.5. Perspective cu privire la evoluția fluxurilor de investiții străine directe în perioada 2011 - 2012.....	198
9.4.6. Principalele țări de origine și de destinație pentru fluxurile de investiții străine directe în perioada 2010 - 2012.....	199
9.4.7. Perspectivele orientării pe domenii de activitate a fluxurilor mondiale de investiții străine directe în perioada 2010 - 2012	201
9.4.8. Fuziunile și achizițiile internaționale – componente esențiale al fluxurilor mondiale de investiții străine directe	202
9.5. Tendințe în domeniul politicilor vizând investițiile străine directe	204
9.5.1. Evoluții în planul politicilor investiționale.....	204
9.5.2. Tendințe în domeniul acordurilor internaționale privind investițiile străine directe	206
9.5.3. Evoluția protecționismului în sfera relațiilor investiționale în contextul crizei economice mondiale.....	208
9.6. Concluzii: Investițiile străine directe înainte și după declanșarea crizei economice mondiale	212

Capitolul 10

Caracterul obiectiv al forțelor motrice ale schimbărilor structurale din economia mondială.....	214
10.1. Criza economică ca început al manifestării unor schimbări structurale profunde în economia mondială – privire de ansamblu asupra economiei mondiale și a raporturilor de putere.....	214
10.2. Economia mondială și factorii obiectivi ai schimbării la orizontul anilor 2020 - 2030.....	218
10.3. Economia mondială la orizontul anilor 2025 – 2030 – trenduri și implicații ale acestora.....	228
10.4. O nouă paradigmă a dezvoltării economice mondiale: între coordonare și fragmentare.....	233

Capitolul 11

Reacții ale unor actori statali și instituționali față de tendințele manifestate în economia mondială.....	237
11.1. Bazinul Atlanticului și al Pacificului – semnificațiile transferului de putere economică.....	237
11.2. Poziția Uniunii Europene privind perspectivele sale în economia mondială la orizontul anilor 2030 - 2050.....	242
11.3. Evoluții posibile și riscuri pentru Statele Unite ale Americii în context global la orizontul anilor 2050.....	249
11.4. O nouă ordine mondială 2030 – 2050.....	254
Bibliografie selectivă.....	259